

**KARTA CHARAKTERYSTYKI
PREPARATU NIEBEZPIECZNEGO****UNIVERSAL ADHESIVE 49A**

Kartę charakterystyki wykonano zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dn. 3 lipca 2002 r. w sprawie karty charakterystyki substancji niebezpiecznej i preparatu niebezpiecznego (Dz.U. nr 140/2002, poz. 1171) będącym aktem wykonawczym do Ustawy z dn. 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych (Dz.U. nr 11/2001, poz. 84).

	PRODUCENT	IMPORTER/DYSTRYBUTOR
<i>Nazwa/imię i nazwisko</i>	SOUDAL N. V.	Soudal Sp. z o.o.
<i>Adres</i>	Everdongenlaan 18-20 B-2300 Turnhout, Belgium	ul. Gdańska 7 Częstków Mazowiecki 05-152 Czosnów
<i>Numer telefonu</i>	+32 14 42 42 31	tel. (022) 785 00 23
<i>Numer faksu</i>	+32 14 44 39 71	fax (022) 785 00 23
		e-mail soudal@soudal.pl
<i>Data sporządzenia</i>		15. 05. 2003 r.
<i>Data aktualizacji</i>		27.10.2003 r.

1. IDENTYFIKACJA PREPARATU**Nazwa handlowa****Uniwersalny klej montażowy 49A****Zastosowanie**

Klej montażowy uniwersalny (na rozpuszczalniku, nieagresywny).

2. SKŁAD I INFORMACJA O SKŁADNIKACH**Składniki niebezpieczne zawarte w produkcie:****Aceton**

Zawartość:	< 5%
Nr CAS:	67-64-1
Nr WE:	200-662-2
Nr indeksowy:	606-001-00-8
Klasyfikacja:	F; R11
	Xi; R36
	R66
	R67

**Benzyna lekka obrabiana
wodorem (ropa naftowa);
Niskowrząca frakcja naftowa
obrabiana wodorem
(zawiera < 0,1% benzenu)**

Zawartość:	2,5-25%
Nr CAS:	64742-49-0
Nr WE:	265-151-9
Nr indeksowy:	649-328-00-1
Klasyfikacja:	F; R11
	Xn; R65
	R66
	R67

**KARTA CHARAKTERYSTYKI
PREPARATU NIEBEZPIECZNEGO****UNIVERSAL ADHESIVE 49A****Heksan**

Zawartość:	< 2,5%
Nr CAS:	110-54-3
Nr WE:	203-777-6
Nr indeksowy:	601-037-00-0
Klasyfikacja:	F; R11 Repro. Kat. 3; R62 Xn; R65-48/20 Xi; R38 R67 N; R51/53

Gdzie:

F – Substancja wysoce łatwopalna

Xi – Substancja drażniąca

Xn – Substancja szkodliwa

N – Substancja niebezpieczna dla środowiska

Repro. Kat. 3 – Substancje, które wzbudzają uwagę ze względu na możliwość szkodliwego działania na funkcje rozrodcze u człowieka

R11 – Substancja wysoce łatwopalna

R36 – Działa drażniąco na oczy

R38 – Działa drażniąco na skórę

R48/20 – Działa szkodliwie przez drogi oddechowe; stwarza poważne zagrożenie dla zdrowia człowieka w następstwie długotrwałego narażenia

R51/53 – Działa toksycznie na organizmy wodne; może powodować długo utrzymujące się niekorzystne zmiany w środowisku wodnym

R65 – Działa szkodliwie; może powodować uszkodzenie płuc w przypadku połknięcia

R66 – Powtarzające się narażenie może powodować wysuszenie lub pękanie skóry

R67 – Pary mogą wywoływać uczucie senności i zawroty głowy

Łączna zawartość heksanu i niskowrzącej frakcji naftowej w preparacie jest poniżej 25%.

3. IDENTYFIKACJA ZAGROZEŃ

Klasyfikacja produktu zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz.U. nr 171, poz. 1666, 2003 r.): Produkt został sklasyfikowany jako preparat niebezpieczny.

- Wysoce łatwopalny.

- Powtarzające się narażenie może powodować wysuszenie lub pękanie skóry.

Pary mogą wywoływać uczucie senności i zawroty głowy.

Opakowania jednostkowe wymagają oznakowania ostrzegawczego - patrz pkt 15.

4. PIERWSZA POMOC

Uwagi ogólne

Natychmiast wyprowadzić poszkodowanego na świeże powietrze. W przypadku wystąpienia jakichkolwiek niepokojących objawów wezwać natychmiast lekarza lub odwieźć poszkodowanego do szpitala, pokazać opakowanie preparatu lub etykietę.

Objawy zatrucia

Preparat może wywołać podrażnienie oczu, skóry i błon śluzowych dróg oddechowych; w wyższych stężeniach depresję ośrodka oddechowego i naczynioruchowego. W przypadku połknięcia mogą wystąpić nudności, wymioty, biegunka (szczegółowy opis patrz pkt 11).

Wdychanie

W przypadku zatrzymania oddechu zastosować sztuczne oddychanie. Zapewnić

4. PIERWSZA POMOC

poszkodowanemu ciepło i warunki do odpoczynku. Wezwać natychmiast pomoc medyczną.

Skóra

Zdjąć skażoną odzież. Natychmiast umyć skórę dużą ilością wody z mydłem lub roztworem łagodnego detergentu (nie używać rozpuszczalników!). W przypadku wystąpienia podrażnienia skóry (zaczerwienienie) skonsultować się z lekarzem.

Oczy

Natychmiast przemywać oczy dużą ilością letniej wody, co najmniej 15 min. (przy odwiniętych powiekach), unikać silnego strumienia wody ze względu na ryzyko uszkodzenia rogówki, w przypadku zanieczyszczenia jednego oka, chronić w trakcie przemywania drugie oko przed zanieczyszczeniem. Skonsultować się z lekarzem okulistą.

Uwaga: osoby narażone na skażenie oczu powinny być pouczone o konieczności i sposobie ich natychmiastowego płukania.

Połknięcie

Wyplukać usta wodą. Nie wywoływać wymiotów. Wezwać natychmiast pomoc medyczną.

UWAGA! Pacjenta nieprzytomnego ułożyć w pozycji bocznej ustalonej, zapewnić zatrutemu spokój, chronić przed utratą ciepła, kontrolować oddech i puls. Nigdy nie wywoływać wymiotów ani nie podawać niczego doustnie osobie nieprzytomnej lub zamroczonej.

5. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POŻARU

UWAGA! Produkt wysoce łatwopalny. Zbiorniki narażone na działanie ognia lub wysokiej temperatury mogą eksplodować.

Zalecane środki gaśnicze:

prądy wodne rozproszone, proszki gaśnicze ABC, gaśnica śniegowa.

Nie stosować zwartych strumieni wody na powierzchnię cieczy. Zbiorniki narażone na działanie ognia lub wysokiej temperatury, jeśli to możliwe, usunąć z obszaru zagrożenia (groźba wybuchu).

Szczególne zagrożenie ze strony produktów spalania i wydzielających się gazów:

Mogą powstawać m.in. tlenki węgla.

Specjalne wyposażenie ochronne strażaków:

Nosić izolacyjne aparaty oddechowe z niezależnym źródłem powietrza i w razie potrzeby kombinezony ochronne.

Inne uwagi:

- zawiadomić otoczenie o pożarze, usunąć z obszaru zagrożenia wszystkie osoby nie biorące udziału w likwidowaniu pożaru
- powiadomić Straż Pożarną, a w razie konieczności także Policję Państwową, najbliższe władze terenowe i najbliższą jednostkę Ratownictwa Chemicznego
- pojemniki narażone na działanie ognia schładzać wodą

Zabezpieczyć zanieczyszczone, użyte do gaszenia pożaru środki. Sposób likwidacji zebranych odpadów uzgodnić z Wydziałem Ochrony Środowiska. Nie dopuszczać do przedostawania się skażonej wody i innych środków gaśniczych do systemu kanalizacyjnego.

**6. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NIEZAMIERZONEGO UWOLNIENIA
DO ŚRODOWISKA**

Indywidualne środki ostrożności:

Zapewnić odpowiednią wentylację. Nie dopuszczać osób postronnych i nieupoważnionych. Do prac związanych z likwidacją skutków awarii skierować osoby przeszkolone i wyposażone w środki ochrony osobistej: odzież ochronną, buty ochronne, rękawice ochronne, gogle ochronne szczelnie przylegające do twarzy oraz sprzęt izolujący drogi oddechowe. Nie wdychać par i aerozoli produktu, unikać bezpośredniego kontaktu z uwalniającymi się substancjami.

Usunąć wszelkie źródła zapłonu. Nie stosować urządzeń i narzędzi powodujących iskrzenie.

Pozostawać poza strefą zagrożenia od strony nawietrznej.

Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska:

Nie dopuszczać do przedostawania się produktu do kanalizacji, wód powierzchniowych i wód gruntowych. W przypadku uwolnienia dużych ilości produktu lub skażenia środowiska powiadomić odpowiednie władze i służby ratownictwa chemicznego.

Metody oczyszczania/usuwania:

Jeśli to możliwe, zlikwidować wyciek (np. uszczelnić uszkodzone opakowanie, umieścić w innym, nieuszkodzonym pojemniku ochronnym).

Niewielkie ilości uwolnionego materiału zetrzeć papierowym ręcznikiem i umieścić w pojemniku na odpady. W przypadku dużego wycieku ograniczyć go za pomocą obwałowań z piasku, ziemi, itp., rozlany produkt przysypać niepalnym materiałem chłonnym (piasek, ziemia okrzemkowa, trociny) i zebrać do oznakowanego pojemnika na odpady. Nie usuwać za pomocą wysokopiętnego urządzenia zasysającego. Miejsce wycieku zmyć starannie roztworem wody i detergentu. Usuwać zgodnie z zaleceniami przedstawionymi w punkcie 13. W przypadku znacznego wycieku powiadomić Straż Pożarną, Policję Państwową, najbliższe władze terenowe, a w razie konieczności najbliższą jednostkę Ratownictwa Chemicznego.

7. POSTĘPOWANIE Z PREPARATEM I JEGO MAGAZYNOWANIE

Postępowanie z produktem

Przestrzegać zasad i przepisów BHP dotyczących pracy z chemikaliami.

Postępować zgodnie z ogólnymi zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy z substancjami chemicznymi oraz dobrej praktyki przemysłowej; ściśle przestrzegać opracowanych procedur postępowania; podczas pracy z produktem należy stosować ogólne przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy zawarte w *dziale IV rozdziału 6 lit. D Rozporządzenia Ministra pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy* (Dz.U. Nr 129 z 1997 r., poz. 844 ze zm. Dz.U. nr 91/2002, poz. 811); przestrzegać zaleceń zawartych w informacji technicznej dostarczonej przez producenta.

Podczas pracy z preparatem należy zapewnić skuteczną wymianę powietrza (wentylacja ogólna pomieszczenia); nie dopuszczać do powstania stężeń składników preparatu w powietrzu przekraczających wartości normatywów higienicznych lub granic stężeń wybuchowych; instalacje wentylacyjna i elektryczna muszą odpowiadać warunkom ustalonym ze względu na niebezpieczeństwo pożaru i wybuchu. Zapewnić łatwy dostęp do środków gaśniczych i sprzętu niezbędnego podczas usuwania wycieku substancji.

Stosować z daleka od źródeł ciepła, otwartego ognia i urządzeń iskrzących.

Produkt może gromadzić ładunki elektrostatyczne, podjąć standardowe działania

7. POSTĘPOWANIE Z PREPARATEM I JEGO MAGAZYNOWANIE

zabezpieczające przed wyładowaniami elektrostatycznymi.

Nie ogrzewać, nie przecinać i nie zgniatać opakowań zawierających preparat lub jego pozostałości.

Unikać kontaktu ze skórą i oczami. Nie wdychać par. Nie wolno spożywać posiłków, pić napojów oraz palić tytoniu podczas pracy z produktem z wyjątkiem miejsc do tego przeznaczonych; należy myć ręce przed przerwami i po zakończeniu pracy.

Magazynowanie

Przy stosowaniu i magazynowaniu tego produktu należy przestrzegać przepisów Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 czerwca 2003 r w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. Nr 121 poz 1138, 2003 r).

Produkt wysoce łatwopalny. Magazyn cieczy łatwopalnych, ognioodporny, z wentylacją mechaniczną i instalacją elektryczną w wykonaniu przeciwwybuchowym; bez ogrzewania, z wykładziną podłogową elektroprzewodzącą. Magazynować z dala od materiałów o własnościach utleniaczy, źródeł ciepła, otwartego ognia i urządzeń iskrzących.

Przechowywać w temperaturze pokojowej, suchych i dobrze wentylowanych miejscach, w pojemnikach szczelnie zamkniętych i właściwie oznakowanych, najlepiej w oryginalnych opakowaniach producenta. Czas przechowywania preparatu 365 dni.

Pojemniki wcześniej otwierane szczelnie zamknąć i przechowywać pionowo, aby uniemożliwić wyciek preparatu. Nie przechowywać z kwasami, silnymi utleniaczami i innymi substancjami niekompatybilnymi (patrz pkt.10). Nie przechowywać w pobliżu środków spożywczych i paszy. Chronić pojemniki przed bezpośrednim działaniem promieni słonecznych i przed ogrzewaniem.

Postępować zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 14 marca 2003 r. *w sprawie sposobu oznakowania miejsc, rurociągów i zbiorników służących do przechowywania lub zawierających substancje niebezpieczne lub preparaty niebezpieczne* (Dz.U. nr 61/2003, poz. 552).

8. KONTROLA NARAŻENIA I ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

Dodatkowe zalecenia w zakresie środków inżynierskich:

Zapewnić odpowiednią wentylację w wykonaniu przeciwwybuchowym.

Parametry kontroli narażenia:

Rozporządzenie MPiPS z dnia 29 listopada 2002 r. *w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy* (Dz.U. nr 217/2002, poz. 1833):

Heksan

NDS = 100 mg/m³; NDSC_h = 400 mg/m³

Aceton

NDS = 600 mg/m³; NDSC_h = 1800 mg/m³

Dopuszczalne stężenia w materiale biologicznym: (wg „Czynniki szkodliwe w środowisku pracy”, CIOP)

Heksan

DSB: zaleca się oznaczanie w moczu 2,5-heksanodionu, wartość DSB tego parametru wynosi

8. KONTROLA NARAŻENIA I ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

2,5 mg/l w przeliczeniu na średnią gęstość moczu 1,016. Wskazane jest pobieranie frakcji moczu w dwóch ostatnich godzinach ekspozycji.

Zalecenia dotyczące procedury monitoringu – metodyka pomiarów:

Rozporządzenie MZiOS z dnia 09.07.1996 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 86, poz. 394 ze zm. Dz.U. nr 21/2003, poz.180)

PN 89/Z-01001/06. Ochrona czystości powietrza. Nazwy, określenia i jednostki.

Terminologia dotycząca badań jakości powietrza na stanowiskach pracy.

PN Z-04008-7: 2002. Ochrona czystości powietrza. Pobieranie próbek. Zasady pobierania próbek powietrza w środowisku pracy i interpretacja wyników.

PN-EN-689: 2002. Powietrze na stanowiskach pracy – wytyczne oceny narażenia inhalacyjnego na czynniki chemiczne przez porównanie z wartościami dopuszczalnymi i strategia pomiarowa.

PIMOŚP 1999, Z. 22. Ochrona czystości powietrza. Badania zawartości heksanu.

PN-79/Z-04057 ark. 01 Ochrona czystości powietrza. Badania zawartości acetonu.

Oznaczanie acetonu na stanowiskach pracy metodą chromatografii gazowej z wzbogaceniem próbki.

Środki ochrony indywidualnej:

Uwaga! Produkt wchłania się przez skórę. Myć ręce przed każdą przerwą i po zakończeniu pracy. Odzież zanieczyszczoną produktem natychmiast zdjąć, umyć skórę dużą ilością wody. W trakcie stosowania nie jeść, nie pić i nie palić tytoniu. Stosować kremy ochronne zapobiegające wysuszeniu skóry.

Trzymać z dala od żywności, napojów i pasz.

Ochrona skóry :

Nosić odpowiednie rękawice ochronne z materiałów odpornych na działanie i przedostawanie się rozpuszczalników organicznych (z neoprenu, gumy nitrylowej, włókien naturalnych) i odzież ochronną z materiałów powlekanych w wersji antyelektrostatycznej, szczególnie w warunkach możliwego kontaktu cieplego produktu ze skórą lub powtarzającego się narażenia na pary i aerozole.

Ochrona oczu: Okulary ochronne

Ochrona dróg oddechowych

W przypadku wystąpienia w powietrzu wysokich stężeń par i aerozoli preparatu np. w sytuacjach awaryjnych, lub w przypadku niewystarczającej wentylacji należy stosować środki izolujące drogi oddechowe z filtrem typu A.

UWAGA: Stosowane środki ochrony muszą spełniać wymogi rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 1999r w sprawie wykazu wyrobów wyprodukowanych w Polsce, a także importowanych do Polski po raz pierwszy, mogących stwarzać zagrożenie albo służących ochronie lub ratowaniu życia, zdrowia lub środowiska, podlegających certyfikacji na znak bezpieczeństwa i oznaczania tym znakiem, oraz wyrobów podlegających obowiązkowi wystawiania przez producenta deklaracji zgodności (Dz.U. nr 5/2000, poz. 53).

Wymagania zasadnicze dla środków ochrony indywidualnej, warunki i tryb dokonywania oceny zgodności środków ochrony indywidualnej oraz sposób i wzór ich znakowania określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 2002 r., w sprawie wymagań zasadniczych

8. KONTROLA NARAŻENIA I ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

dla środków ochrony indywidualnej (Dz. U. nr 4/2002; poz. 37).

Gdy stężenie substancji jest ustalone i znane, doboru środków ochrony indywidualnej należy dokonywać z uwzględnieniem stężenia substancji występującego na danym stanowisku pracy, czasu ekspozycji oraz czynności wykonywanych przez pracownika. W sytuacji awaryjnej, jeżeli stężenie substancji na stanowisku pracy nie jest znane, stosować środki ochrony indywidualnej o najwyższej zalecanej klasie ochrony.

Pracodawca jest obowiązany zapewnić, aby stosowane środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze posiadały właściwości ochronne i użytkowe oraz zapewnić odpowiednie ich pranie, konserwację, naprawę i odkażanie.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10.09.1996 r. w sprawie wykazu prac wzbronionych kobietom w ciąży i w okresie karmienia są wzbronione prace w narażeniu na rozpuszczalniki organiczne, jeżeli ich stężenia w środowisku pracy przekraczają wartości 1/3 najwyższych dopuszczalnych stężeń. (Dz.U. nr 114 z 1996 r., poz., 545 wraz ze zmianą Dz.U. 127/2002 poz. 1092).

Zalecane badania wstępne i okresowe pracowników narażonych na mieszaniny rozpuszczalników organicznych należy przeprowadzać zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 30.05.1996 r. w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie Pracy (Dz.U. nr 69 z 1996 r., poz. 332, zm. 5.04.2001 r., Dz.U. nr 37 z 2001 r., poz. 451).

9. WŁAŚCIWOŚCI FIZYKOCHEMICZNE

Postać	lepka ciecz
Barwa	żółta
Zapach	charakterystyczny
Temperatura zapłonu	< 23°C
Granice wybuchowości	-
Gęstość względna pary	-
Prężność pary w temp 20°C	-
Prężność pary w temp 50°C	< 1100 hPa
Rozpuszczalność w wodzie	nie rozpuszcza się

10. STABILNOŚĆ I REAKTYWNOŚĆ

Stabilność:

W zalecanych warunkach stosowania produkt stabilny.

Warunki, których należy unikać:

Unikać wysokiej temperatury, otwartego ognia i innych źródeł zapłonu. Nie wystawiać na światło słoneczne.

Materiały, których należy unikać:

Silnych utleniaczy.

10. STABILNOŚĆ I REAKTYWNOŚĆ

Niebezpieczne produkty rozkładu:

Podczas pożaru mogą wydzielać się gazy/dymy zawierające tlenki węgla.

11. INFORMACJE TOKSYKOLOGICZNE

Dawki i stężenie śmiertelne dla składników preparatu:

Wartości medialnych dawek i stężeń śmiertelnych dla zwierząt:**Aceton**

Dożołądkowo, szczur LD50: 5800 mg/kg

Inhalacyjnie, szczur LC50: 50100 mg/m³/8H

Dożołądkowo, mysz LD50: 3 g/kg

Inhalacyjnie, mysz LC50: 44 g/m³/4H

Dożołądkowo królik LD50: 5340 mg/kg

Na skórę, świnka morska LD50: >9400 µl/kg

Na skórę, królik LD50: 20000 mg/kg m.c.

Heksan

Dożołądkowo, szczur LD50: 28710 mg/kg

Inhalacyjnie, szczur LC50: > 20 mg/l/4H

Na skórę, królik LD50: > 2000 mg/kg

Drogi narażenia: skóra, drogi oddechowe, przewód pokarmowy

Dawki i stężenia śmiertelne i toksyczne dla ludzi:**Aceton**

Próg wyczuwalności zapachu: 484-968 mg/m³

Inhalacyjnie, człowiek TCLo: 10 mg/m³/6H

Inhalacyjnie, człowiek TCLo: 500 ppm

Inhalacyjnie, człowiek TCLo: 12000 ppm/4H

Wdychanie:

Przy narażeniu inhalacyjnym na pary/aerozol preparatu w wysokich stężeniach może wystąpić podrażnienie błon śluzowych dróg oddechowych (kaszel, spłycenie oddechu), depresja ośrodka oddechowego i naczynioruchowego, bóle i zawroty głowy, działanie narkotyczne, stany pobudzenia emocjonalnego, pobudzenie psychoruchowe, zaburzenia równowagi i koordynacji, zaburzenia widzenia, zaburzenia mowy.

Kontakt ze skórą:

Może wystąpić podrażnienie i wysuszenie skóry.

Kontakt z oczami:

Może wystąpić niewielkiego stopnia podrażnienie oczu, zaczerwienienie i obrzęk spojówek, łzawienie.

Spożycie:

Podrażnienie błon śluzowych przewodu pokarmowego (nudności, wymioty, biegunka, możliwość krwotocznego nieżytu żołądka).

Działanie narządowe (niezależnie od drogi zatrucia):

- ośrodkowy układ nerwowy: pobudzenie psychoruchowe, zaburzenia koordynacji, depresja ośrodka oddechowego i naczynioruchowego

- serce i układ krążenia: zmniejszenie oporu naczyń obwodowych, możliwość spadku ciśnienia tętniczego krwi, zaburzenia rytmu serca, zatrzymanie czynności serca

11. INFORMACJE TOKSYKOLOGICZNE

- układ oddechowy: zaburzenia mechaniczne i ośrodkowe oddechu, porażenie oddechu, możliwość zachłystowego zapalenia płuc

Skutki narażenia przewlekłego:

Przedłużone narażenie na pary preparatu powoduje podrażnienie spojówek. Powtarzający się lub przedłużony kontakt ze skórą może być przyczyną jej wysuszenia i pękania oraz stanów zapalnych. Może wystąpić uszkodzenie nerwu słuchowego i przedsionkowego. Powtarzane narażenie na pary rozpuszczalników organicznych może powodować uszkodzenie wątroby i ośrodkowego układu nerwowego (obniżenie koncentracji, osłabienie pamięci)

Odległe skutki narażenia:

Preparat nie zawiera składników – z wyjątkiem benzenu, którego jest < 0,1% - znajdujących się w wykazach czynników rakotwórczych i prawdopodobnie rakotwórczych w Rozporządzeniu MZiOS z dnia 11 września 1996 r. w sprawie czynników rakotwórczych w środowisku pracy oraz nadzoru nad stanem zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki (Dz.U. nr 121 z 1996 r., poz. 571 wraz ze zm. Dz.U. 36 z 2003 r. poz. 314 i 315).

12. INFORMACJE EKOLOGICZNE

Produkt nie jest klasyfikowany ze względu na środowisko. Produkt nie rozpuszcza się w wodzie. Brak danych na temat ekotoksyczności, bioakumulacji, biodegradowalności produktu. Poniższe dane dotyczą poszczególnych składników produktu:

Aceton

Graniczne stężenie toksyczne dla:

- bakterii *Pseudomonas putida* – 1,7 g/l
- glonów: *Scenedesmus quadricauda* – 7,5 g/l
Microcystis aeruginosa – 0,53 g/l
- planktonu: *Vorticella campanula* – 1,0 g/l
Paramecium caudatum – 7,0 g/l
- pierwotniaków *Entosiphon sulcatum* – 0,028 g/l

Stężenie toksyczne dla planktonu pokarmowego ryb *Epeorus assimilis* – 3,0 g/l

Progowe stężenie toksyczne dla *Salmo trutta* – 2 g/l

Stężenie śmiertelne dla:

- ryb *Leuciscus idus melanotus* – 7,5 g/l (LC50/48 h)
- skorupiaków *Daphnia magna* – 10 g/l (EC50/24 h)
- skorupiaków *Daphnia magna* – 39 mg/l (EC50/48 h)

Gambusia affinis znosi bez trwałych uszkodzeń stężenie 11,5 g/l, natomiast ginie przy stężeniu 15,5 g/l.

Stężenia powodujące zakłócenia w fermentacji metanowej osadów – powyżej 4 g/l.

Stężenie powodujące zmniejszenie o 75% zdolności nityfikacyjnej nie zaadaptowanego osadu czynnego – 0,84 g/l.

Heksan

Stężenie śmiertelne i toksyczne dla:

- *Tilapia mosambica* – 113 mg/l (LC50/96 h)
- skorupiaków *Daphnia magna* – 2,1 mg/l (EC50/48 h)
- Chlorophyta – 114 mg/l (EC50)

12. INFORMACJE EKOLOGICZNE

Pomimo, że składnik preparatu – heksan- jest klasyfikowany jako niebezpieczny dla środowiska to jednak jest go za mało aby miał wpływ na klasyfikację preparatu. Pomimo, że produkt nie jest sklasyfikowany ze względu na środowisko to jednak z produktem należy obchodzić się z największą ostrożnością. Produkty naftowe są toksyczne dla organizmów wodnych. Toksyczność skażonych wód może się utrzymywać nawet do dwóch miesięcy. Ropopochodne skażające glebę powodują jej zbrylanie oraz związane z tym zmiany właściwości fizycznych, chemicznych i biologicznych. Masowo obumierają organizmy zwierzęce zasiedlające powierzchniowe warstwy gleby, następuje gwałtowny wzrost azotanowej substancji organicznej wskutek zaniku bakterii nitryfikacyjnych. Po 3-4 tygodniach następuje wymieranie roślin.

Produkt nie jest niebezpieczny dla warstwy ozonowej.

Najwyższe dopuszczalne wartości wskaźników zanieczyszczeń w ściekach wprowadzanych do wód i do ziemi określa *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego*

(Dz. U. nr 212/2002, poz. 1799):

- zawiesiny ogólne: 50 mg/l
- wartość pH - 6,5-8,5
- substancje ropopochodne: 15 mg/l

Dopuszczalne wartości wskaźników zanieczyszczenia w ściekach przemysłowych wprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych określa rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 20 lipca 2002 r. w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych (Dz.U. 129/2002, poz. 1108).

13. POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI

- Nie usuwać do kanalizacji. Nie usuwać razem z odpadami komunalnymi. Nie dopuszczać do zanieczyszczenia wód powierzchniowych, gruntowych i gleby.
- Przestrzegać przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. *o odpadach* (Dz.U. nr 62, poz. 628 wraz ze zm. Dz.U. 7/2003 poz. 78)
- Sposób likwidacji zebranych odpadów uzgodnić z Wydziałem Ochrony Środowiska Urzędu Wojewódzkiego
- Przestrzegać przepisów ustawy z dnia 11 maja 2001r. *o opakowaniach i odpadach opakowaniowych*. (Dz.U. nr 63 z 2001 r., poz. 638 wraz ze zmianą Dz.U. nr 7 z 2003 r., poz. 8).

Klasyfikacja odpadów zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001r w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. nr. 112 z 2001 r., poz. 1206):

Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania klejów oraz szczeliw (w tym środki do impregnacji wodoszczelnej) (kod 08 04)

Odpadowe kleje i szczeliwa zawierające rozpuszczalniki organiczne lub inne substancje niebezpieczne (kod 08 04 09)*

13. POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI

Odpady opakowaniowe (kod 15)

Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone (kod 15 01 10)*

Szczegółowy kod odpadu należy przypisać biorąc pod uwagę miejsce i sposób powstawania odpadu.

14. INFORMACJE O TRANSPORCIE

Przepisy ADR – stan prawny na 1 stycznia 2003 r.

Transport drogowy

Prawidłowa nazwa przewozowa: KLEJE zawierające materiały ciekłe zapalne

Nr rozpoznawczy materiału: UN1133

Klasa 3

Kod klasyfikacyjny: F1

Grupa pakowania III

Nalepka ostrzegawcza: 3

Nr rozpoznawczy zagrożenia 33

IMDG (maritime transport)

Class: 3

Sub risks: -

Packing: III

MFAG: -

EMS: 3-05

Marine pollutant -

ICAO (air transport)

Class: 3

Packing: 3

Packing instructions passenger aircraft: 309/Y309

Sub risks: -

Packing instructions cargo aircraft: 310

ADNR (transport by inland waterways)

Class: 3

Packing: III

Danger label tanks: 3

Danger label packages: 3

RID (transport by rail)

Class: 3

Packing: III

Danger label tanks: 3

Danger label packages: 3

15. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych (Dz.U. nr 173/2003 r., poz. 1679) preparat wymaga następującego oznakowania:

Nazwa preparatu: Uniwersalny klej montazowy 49A

Znaki, symbole i napisy ostrzegawcze:

F – Wysoce łatwopalny

Wysoce łatwopalny

Składniki niebezpieczne: -

Zwroty R: R66 – Powtarzające się narażenie może powodować wysuszenie lub pękanie skóry
R67 – Pary mogą wywoływać uczucie senności i zawroty głowy
Na oznakowaniu opakowania nie trzeba zamieszczać zwrotu wskazującego rodzaj zagrożenia, wynikającego z własności fizykochemicznych tj. R11-produkt wysoce łatwopalny, ponieważ powtarza on napis określający znaczenie znaku ostrzegawczego „wysoce łatwopalny”.

Zwroty S: S2 -Chronić przed dziećmi
S16 - Nie przechowywać w pobliżu źródeł zapłonu – nie palić tytoniu
S26 – Zanieczyszczone oczy przemyć natychmiast dużą ilością wody i zasięgnąć porady lekarza
S29/35 - Nie wprowadzać do kanalizacji, a preparat i opakowanie usuwać w sposób bezpieczny
S46 - W razie połknięcia niezwłocznie zasięgnij porady lekarza – pokaż opakowanie lub etykietę
S51 - Stosować wyłącznie w dobrze wentylowanych pomieszczeniach

**Napisy
dodatkowe** -

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dn. 15 lipca 2002 r. w sprawie substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych, których opakowania należy zaopatrywać w zamknięcia utrudniające otwarcie przez dzieci i w wyczuwalne dotykiem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie (Dz.U. Nr 140 z 3 września 2002 r., poz. 1174) opakowania preparatów oznakowanych jako wysoce łatwopalne, oferowanych w sprzedaży detalicznej dla konsumentów, zaopatruje się, niezależnie od pojemności opakowania, w wyczuwalne dotykiem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie.

Inne przepisy dotyczące ochrony ludzi lub środowiska:

1. Ustawa z dn. 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych. Dz.U. nr 11 z 2001 r., poz. 84 wraz z późniejszymi zmianami i następującymi aktami wykonawczymi:
 - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 3 lipca 2002 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem (Dz.U. Nr 129 z dn. 14 sierpnia 2002 r., poz. 1110)
 - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 3 lipca 2002 r. w sprawie karty charakterystyki substancji niebezpiecznej i preparatu niebezpiecznego (Dz.U. Nr 140 z 3 września 2002 r., poz. 1171)
 - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 11 lipca 2002 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji

15. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH

- substancji i preparatów chemicznych (Dz.U. Nr 140 z 3 września 2002 r., poz. 1172)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 11 lipca 2002 r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych (Dz.U. Nr 140 z 3 września 2002 r., poz. 1173)
 - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 15 lipca 2002 r. w sprawie substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych, których opakowania należy zaopatrywać w zamknięcia utrudniające otwarcie przez dzieci i w wyczuwalne dotykiem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie (Dz.U. Nr 140 z 3 września 2002 r., poz. 1174)
 - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 14 sierpnia 2002 r. w sprawie obowiązku dostarczania karty charakterystyki niektórych preparatów niezaklasyfikowanych jako niebezpieczne (Dz. U. Nr 142 z 6 września 2002 r., poz. 1194)
 - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 lutego 2003 r. w sprawie sposobu dokonywania oceny ryzyka dla zdrowia człowieka i dla środowiska stwarzanego przez substancje chemiczne. (Dz.U. nr 52 z 2003 r., poz. 467)
 - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 marca 2003 r. w sprawie sposobu oznakowania miejsc, rurociągów i zbiorników służących do przechowywania lub zawierających substancje niebezpieczne lub preparaty niebezpieczne (Dz.U. Nr 61 z 10 kwietnia 2003 r., poz. 552)
2. Ustawa z dn. 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy (tekst jednolity: Dz.U. nr 21 z 1998 r., poz. 94; z późniejszymi zmianami)
 3. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dn. 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy. (Dz.U. nr 129 z 1997 r., poz. 844 ze zm. Dz.U. nr 91/2002, poz. 811)
 4. Umowa Europejska dotycząca międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych, Ministerstwo Transportu i Gospodarki Morskiej, wg stanu prawnego na dzień 1 stycznia 2003 r.
 5. Ustawa z dn. 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. nr 62 z 2001 r., poz. 628) wraz z Rozporządzeniami Ministra Środowiska (Dz.U. nr 152 z 2001 r., poz. 1735-1737)
 6. Ustawa z dn. 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw. (Dz.U. nr 100 z 2001 r., poz. 1085)
 7. Ustawa z dn. 27 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych. (Dz.U. nr 63 z 2001 r., poz. 638)
 8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 9 listopada 1999 r. w sprawie wyrobów wyprodukowanych w Polsce, a także wyrobów importowanych do Polski po raz pierwszy, mogących stwarzać zagrożenie albo służących ochronie lub ratowaniu życia, zdrowia lub środowiska, podlegających obowiązkowi certyfikacji na znak bezpieczeństwa i oznaczania tym znakiem, oraz wyrobów podlegających obowiązkowi wystawiania przez producenta deklaracji zgodności. (Dz.U. nr 5 z 2000 r., poz. 53)
 9. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. (Dz. U. nr 212/2002, poz. 1799)
 10. Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dn. 11 września 1996 r. w sprawie czynników rakotwórczych w środowisku pracy oraz nadzoru nad stanem zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki. (Dz.U. nr 121 z 1996 r., poz. 571 wraz ze zm. Dz.U. 36 z 2003 r. poz. 314 i 315)
 11. Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dn. 9 lipca 1996 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. (Dz.U. nr 86 z 1996 r., poz. 394 ze zm. Dz.U. nr 21/2003, poz.180)
 12. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dn. 20 lipca 2002 r. w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych (Dz.U. 129/2002, poz. 1108)
 13. Ustawa z dn. 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych. (Dz.U. 1999/2002 poz. 1671)
 14. Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 10.09.1996 r. w sprawie wykazu prac wzbronionych kobietom w ciąży i w okresie karmienia (Dz.U. nr 114 z 1996 r., poz., 545 wraz ze zmianą Dz.U. 127/2002 poz. 1092)
 15. Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie prac wzbronionych młodocianym (Dz.U. nr 85 z 1990 r., poz. 500 wraz ze zmianami: Dz.U. nr 1 z 1991 r., poz. 1; Dz.U. nr 105 z 1998 r., poz. 658 ; Dz.U. nr 127 z 2002 r., poz. 1091)
 16. Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dn. 30.05.1996 r. w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie Pracy (Dz.U. nr 69 z 1996 r., poz. 332, zm. 5.04.2001 r., Dz.U. nr 37 z 2001 r., poz. 451).

15. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH

17. *Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U. nr 217/2002, poz. 1833)*
18. *Ustawa z dnia 19 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw. (Dz.U. 7/2003 poz. 78)*
19. *Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 3 listopada 1992 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów. (Dz.U. nr 92 z 1992 r., poz. 460 ze zm. Dz.U. nr 102 z 1995 r., poz. 507)*
20. *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów. (Dz.U. nr 112 z 2001 r. poz. 1206)*
21. *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 2002 r. w sprawie wymagań zasadniczych dla środków ochrony indywidualnej. (Dz.U. nr 4 z 2002 r., poz. 37)*
22. *Oświadczenie Rządowe z dnia 24 września 2002 r. w sprawie wejścia w życie zmian do załączników A i B Umowy europejskiej dotyczącej między-narodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzonej w Genewie dnia 30 września 1957 r. (Dz. U. nr 194/2002, poz. 1629)*

16. INNE INFORMACJE

Powyższe informacje są opracowane w oparciu o bieżący stan wiedzy i dotyczą produktu w postaci, w jakiej jest stosowany. Dane dotyczące tego produktu przedstawiono w celu uwzględnienia wymogów bezpieczeństwa, a nie zagwarantowania jego szczególnych właściwości.

W przypadku, gdy warunki stosowania produktu nie znajdują się pod kontrolą producenta, odpowiedzialność za bezpieczne stosowanie produktu spada na użytkownika.

Karta opracowana została na podstawie karty MSDS z stycznia 2003 r. dostarczonej przez producenta, informacji z baz danych: Karty Charakterystyk Substancji Niebezpiecznych, CIOP i RTECS; danych Krajowego Centrum Informacji Toksykologicznej z serii OSTRE ZATRUCIA „Rozpuszczalniki organiczne”, tom 1, dokumentacji dopuszczalnych poziomów narażenia zawodowego oraz obowiązujących w Polsce przepisów dotyczących niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych.

Klasyfikacja składników produktu w pkt. 2 karty charakterystyki jest podawana zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 3 lipca 2002 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem (Dz. U. nr 129/2002, poz. 1110), a w przypadku, gdy substancja nie znajduje się w ww. wykazie, klasyfikacji dokonano zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz. U. Nr 171 z 2003 r., poz. 1666). Dane uzupełniono o 28 ATP do Dyrektywy 67/548/EEC (2001/59/EC z sierpnia 2001r.)

Klasyfikacji produktu dokonano metodą obliczeniową na podstawie stężeń granicznych składników niebezpiecznych w preparacie.

Zgodnie z wymogami przepisów Art. 23 Ustawy z dnia 11 stycznia 2001 o substancjach i preparatach chemicznych (Dz.U. nr 11, poz. 84 z późniejszymi zmianami) poinformowano Inspektora do spraw Substancji i Preparatów Chemicznych o wprowadzeniu do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej preparatu niebezpiecznego.

Data sporządzenia karty: 15. 05. 2003 r.